

LOOTUSRINGI JUHT

KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Detsember 1928.

Nr. 3.

I aastakäik

TOIMETUS: J. Elango, P. Kohtitsky, H. Roos.

VASTUTAV TOIMETAJA: H. ROOS.

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT

Ilmub koolitöö kuudel, vähemalt kuus korda aastas. Maksab: aastas — 50 s., üksik number — 10 s.

Toimetus ja talitus: Tallinna, Rätaskaevu 22. Telef. 14-63.

Kõik õpetajad karskuspäevale!

Käesolevast „Lootusringi Juhi“ numbrist lugejad leiavad esimese üleriigilise õpetajate karskuspäeva kava. Nagu kavast näha, on päev õige laialine ja puudutab nii mõndki karskuskasvatustöö põhiküsimust. Sellepärast tohiks ta ajajärgul, mil meie koolides kõlblise kasvatus- ja karskuskasvatustöö alal aetakse esimesi sügavamaid vaadusi, leida õpetajaskonnas küllalt huvi ja äratada tähelepanu.

Aeg selleks on tõesti äärmine ja tarve otse kisendav...

Kuigi nende ridade kirjutaja ei arva end kuuluvat parandamata pessimistide kilda, kes igal pool aina musti varje ja tonte näevad, kuid mõningate tõsiasjade ees ei saa ta siiski silmi kinni pigistada.

Teatavati oli meil juba mõnda aega võrdlemisi karskusmeelne valitsus — vähemalt pidi ta seda olema —, sest riigivanemaks oli tuntud karskustege lane, siseministriks samuti, ning haridusministriks oli arst, kellele alkoholi hävitav mõju rahva tervisele enam kui selge. Alkoholipahe suhtes teadlikumat valitsust on meie oludes raske moodustada.

Kuid just sellal, nagu karskusmeelse valitsuse kiuste, sammub alkohol takitamata võiduteed. Meie alkoholiseadusandlus on rajatud päämiselt ühele põhimõttele: soodustada võimalikult suuremat alkoholikvantumi läbimüüki, mille tagamõtteks võimalikult suurema sissetuleku kindlustamine riigikassale, s. t. riigikassa rikastumine kodude lõhkumise ja kodanikkude vaesestumise teel. Ja seda põhimõtet teostas valitsus ees-

kujuliku järjekindlusega, mida eriti kujukalt tõendab joogikohtade arvu kasvamine. Eesti Karskusliidu ja Aktiisi päevalitsuse andmete järgi käesoleva aasta 1. mail oli 1176 mitmesugust alkoholiiliste jookide kauplust, einelauda, ladu, tehast jne. Kuid 1. aug. oli neid juba 1242. Seega avas valitsus iga 33½ tunni jooksul ühe uue joogikoha. Ja meie ei näe ega tea normi, mille ees kavatsetakse peatuma jääda. Käesoleval ajal tuleb juba iga 895 hinge kohta (sülelapsedki kaasa arvates) üks riigikõrts — lugemata salakõrtsid pääle selle veel*). Kui valitsus sellase agaruse juures jätab kitsendamata võimalused seltskonnale oma-abi mobiliseerimiseks, siis võiks ta tegevust veel kuidagi kannatada. Kuid ses suhtes valitseb täielik hoolimatus. Näiteks kohaliku keeluseaduse rahvahäletuse määrusi teeb valitsus juba ligemale kaks aastat, kuid valmis need määrused ei saa. Ja kuidas nad võivadki valmis saada, sest nende abil võivad kohalikud lihtsameelsed inimesed mõne kõrtsi sulgeda. Kuid see oleks suurimas vastolus valitsuse järjekindlalt teostatava tahtega.

Asjaolude nõnda olles kergib meie silmade ette õudne tulevikupilt: täielik uppumine liikva ja tulivee vooldesse.

Ajajärgul, mil tulivee lained nii võimsalt ja kõrgelt käivad, mil rahva juhtide südametunnistus näib uinuvat, mil seltskonna oma-abi kammitsasse

*) Samal ajal tuleb iga 915 elaniku kohta üks koolimaja.

pandud ja karskustöö toetamine riigi poolt peaaegu lõpetatud, mil senine „ametlik“ karskusliikumine jõudnud täieliku kriisini, (elades ainult veel juubelite tähe all) — jäävad ainult veel õpetajad nendeks parandamata idealistideks, kelles karskusvaim edasi elab ja uute põlvete jaoks alal hoidub. Kool näib olevat seks ainsaks koldeks, kus karskusmõte kõigest ajavaimust ja moestäraolekust hoolimata edusamme teeb ja järjest uusi seisukohti kindlustab.

Sellepärast on loomulik, et eelseisval jõuluvaheajalgi õpetajad suurel arvul kokku tulevad esimesele pedagoogilisele karskuspäevale eestkätt mitte kurtma ajavaimu rõveduse pärast, vaid kinnitama üksteist oma idealismis ja aatetöös, ajama uusi sihte ja vagusid karskuskasvatustöö põllule ning meelde tuletama oma eeskujuga teistelegi nende kohustusi rahva hääkäekäigu ja parema tuleviku vastu.

J. Elango.

Et oleks rohkem päikesepäistet . . .

Kuidas tekkis lootusring Saue algkoolis.

Oli üks neid tusaseid vihmaseid sügispäivi, nagu oli neid eriti rohkesti sellel aastal. Olime otsustanud uuendada õpilaste koondumist karskuskasvatustööks lootusringi kujul senise karskusringi asemel, mis lahkunud vanema klassi õpilastega liikvideerus. Selleks kogusime nelja viimase klassi õpilased ühte klassi, paigutades tunde nii, et neil ühiselt oli kõlblusõpetuse tund ja et sellel tunnil viibida võisid ka kõik õpetajad.

Kasutasin mobiivina sajast ilma, õpilastele meeldetuletades neid ilusaid päikesepäistelisi päivi, mis mõnikord klassi kuldavad. Ühine arvamine oli, et need pilvised ilmad tusaseks teevad ka meeleolu, kuna päikesepäiste elurõõmu tekitab. Kuidas saaksime aga neil tusaseilgi päivil näha päikest? Kui tõuseksime lennukil kõrgemale päikest katvaist pilvist. . . Nii siis kaks ilma samal ajal: siin all nii rõhuv, valgusetu, sääl üleval päälpool pilvi aga nii avar, päikeseküllane, elustav.

Aga kuidas on meie igapäises elus hääde ja halbade päevadega, kunas on teil eriti halb olnud koolis, kodus? Kui unustasime täitmata koolitöö, tegime halba kaasõpilastele, ei olnud hääde lapsed vanemaile. Millal aga olid eriti lõbusad päevad, eriti hää meeleolu? Kui tädi ehk onu külla tulles kingitusi tõi, kui õppetöö korralikult tehtud oli ja õpetaja kiitis selle eest, kui vanaema töös aitasime. Lapsed jutustavad mälestusi rõõmsaist ja kurbadest päevist ja jõuavad arusaamisele, et meie teod

tihti on ühe ehk teise meeleolu põhjuseks. Näiteid raskustest elus ja joovastusainete hädaohust:

Jutustan lookese — Juhan Liiva „Ilus suvine päev oli“ . . . Kurb autor istus üksi toas, kuhu kevad-suvine päike tungis. Läbi lahtise akna pääsuke lendas tuppa, kes ei leidnud enam teed välja. Vaeneke sai haiget, lennates kinnise akna vastu. . . Juhan Liiv ruttas, püüdis hirmust väriseva linnukese ja — avar tee vabadusse. Rõõmsa „vidiitiga“ lendas päästetu avarasse taevasinasse. Kuid mitte ainult pääsuke ei olnud õnnelik, vaid samal hetkel sai rõõmsaks ka senine kurb autor, ja nüüd alles säras temale kevadpäikese ilu, tekitades rõõmu ja avarust hinges. . .

Nii siis, meie võime selle igapäise ilma muuta meile päikesepäisteliseks ja avaraks, kui saame ise häädeks. Seda meie koolis õpimegi, et kord elus oleks hää meil enestel ja teistel. Aga et mitmedki tööd ja ettevõtted seltsis kergemini teostatavad on, siis võime seda ühiselt teha, asutame selleks oma väikese seltsi, hääde laste ringi. Sarnaseid ringe on mitmel maal ja paljudes koolides ka meil asutatud ja nimetatke neid lootusringideks.

Sügavas vaikuses lähinesid liikmeks astuda soovijad lauale ja kirjutasi selleks valmisolevale lehele omad nimed alla. Lehel oli kirjutatud:

„Tahame jääda karsketeks, hoiduda alkoholi ja tubaka kui joovastusainete tarvitamisest, olla korralikud, kohuse-
truid, tööarmastajad, häatahtlikud

kaasinimestele ja hoolitsejad elavolevustele, tahame ise saada ausateks ja tublideks inimesteks ja selleks kaasa aidata teistele ning selleks ühineme meie Saue algkooli lootusringiks, et ühiselt kergem oleks meie otsust teostada, võttes „Lootusringi Juhis“ nr. 1. avalda-

tud põhikirja oma ringi põhikirjaks.“
(Koht, aeg).

*

Kahes nooremas klassis tehti teatavaks vanemate õpilaste otsus järgmisel koduloo-kõlblusõpetuse tunnil.

P. K.

Aga miks TEIE suitsetate?

Hans Roos.

Alkohol on leidnud karskustöös mitmekülgse käsitlese. Poolehoid karskustööle kasvab, vähemalt õpetajaskonnas avalikult selle vastu ei vaielda. See ei eita muidugi aktiivsete karskete õpetajate pere kasvamist. Selleks jõudu tööle!

Kuid seni on meil mõistetud karskust väga kitsalt. See on olnud ainult alkoholismi vastu võitlemine. Karskuse mõiste on aga palju laiem. Ta mahutab eneses *karske eluviisi*, mida ei rüveta mitte ainult alkoholi tarvitamine, vaid veel palju pahesid inimesel. Siia kuuluvad: liigsöömine, liigmagamine, liialdused suguelu alal, laiskus jne.

Tänapäeva karskusliikumine tahab aga karskuse mõiste alla veel mahutada ühe nähtuse, mis seni isegi suuremate karsklaste juures oli au sees — *suitsetamise*. Suitsetamist peeti ja peetakse veel praegugi karskusküsimusse mittekuuluvaks. Kuid meil on põhjust seda täie õigusega kõrvutada alkoholi tarvitamisega.

Esiteks, on suitsetamine *majanduslik* küsimus. Eestis puhutakse läbi suu ja ninasõõrmete *miljard* senti eest tubakasuitsu õhku. Kuid — asja ees, teist taga. Jätame praegu lahendamata küsimuse kui palju oleks sellega aidatud viletsust, väesust, rumalust vähendada. Kui peaksin mina või mõni teine avalikus kohas kokku rullima mõne kahekümneviie või sajasendilise ja ta rahulikult ära põletama, siis hakkaksid varsti jutud liikuma, et, vaadake, kas see Roos või see teine pole natuke puudulik... Võib olla, et isegi seaduse silm tuleks meid korraks kutsuma. Kuid tubaka põletamisel on asjad kõik korras.

Teiseks, on tubaka suitsetamine *tervishoidlik* küsimus. Kas ei kirjuta ter-

vishoid ette, et peaksime sisse hingama puhast õhku? Kuid selle asemel suitsetame endi hingetoru tubaka suitsuga. Kui siin mõni end kaitseda püüab tubakasuitsu desinfetseeriva jõuga, siis küsiks ma: miks ei tarvita ta siis igapäev ja alati joodi, arseenikut, kasutoorõli, eeterit, morfiumi ja tuhat teist arstirohtu, mis arstid paranduseks soovivad. Kindel on aga see, et arstid suitsetamist *keelavad* tervishoidlikkudel nõuetel.

Kolmandaks, on tubaka suitsetamine *psühholoogiline* küsimus. Suitsetamine on mittesuitsetajatele vastik. Alul tekkivad südame- ja pääpööritused võidetakse tahtega „olla täismees“. Ja hiljem, kui juba „täismees“ ollakse, on suitsetamine muutunud harjumuseks, üleliigseks ja koguni halvaks harjumuseks.

Meie elu vajab väga palju harjumusi, mis elu teenivad. Kas on suitsetamine seda? Meie nägime, et ta kolmelt seisukohalt elu hävitab. Ühes sellega takistab ta uute kasulikkude harjumuste tekkimist.

Suitsetamise-harjumuse kaudu teeme end tubaka orjaks. Võrrelge suitsetajat mittesuitsetajaga esimese suitsetamise piinade ajal: ta on rahutu, kärsitu, hajameelne, ühe sõnaga — *haige*.

Kuulsin hiljuti üht suitsetajat lausuvat: ma ei tea mis ma annaksin, kui võiksin maha jätta suitsetamise! See on hädakisa, mis tuleb aheldatud orja suust. Kas siin ei peaks juba varakult abi otsitama?

Meie keelame õpilastele suitsetamise. Kas võime neile keelata küsimuse: aga miks *teie* suitsetate?

Vastust, palume vastust sellele küsimusele!

Ankeet karskustööst koolides.

Et ülevaadet saada senise karskustöö tagajärgedest koolides ja sooviavaldu edaspidiseks karskuskasvatustöö kohta kuulda, selleks korraldas E. Ö. L. karskuskasvatustoimkond ankeedi koolinõunikkude hulgas, mille tähtaeg lõppes 31. oktoobril. Kuni novembri keskpäivini tuli väljasaadetud ankeetlehtedest täidetult tagasi 62%. Saadud andmetel hinnatakse võrdlemisi ühemeelselt senist karskustööd koolis ja avaldatakse soove edaspidise suuna kohta.

Juhuslike karskuskõnelejate poolt korraldatud karskustunnid üksikult ja kaskusnädalate puhul on üldise arvamise järele vähe tagajärgi andvad, ühemeelselt nõutakse, et seda teha võiks ainult pedagoogiliselt ettevalmistatud isikud, peetakse soovitavaks kohalikkude õpetajate tööd, eelistades nende karskusmeelsust, soovitatakse ühendada lootusringi kevad-pühadega; üksikud hindavad väljaspoolt tulevate elustavat mõju koolides.

Lootusringide töö on üksikuile veel vähe tuntud, üldiselt aga hinnatakse ja soovitakse mitmekesistada; üksik arvamine, et olevat vähe tagajärgi, tekivad osalt lahkelsid õpilasis ja koolijuhatajad ei pooldavat.

Võistluskirjutised tunnistatakse pea ühemeelselt eriti soovitavateks; kahest lahkarvajast oletab üks varajust algkoolides selleks tööks, teine arvab — „ei olevat suuremad asjad“.

Karskusõpiringid ja karskuseksamid on üldiselt vähe tuntud, arvatakse nende korraldamine kohasemaks noorte seas, osa aga hindab neid ka algkoolides.

Lootusringide kevad-pühad arvatakse üldiselt soovitavateks, kuid laiendada kõigile lastele üldise karskusaate levitamiseks ja sidemeks koduga; üksikud leiavad raskesti teostatavad olevat.

Emade-päevade korraldamises valitseb täiesti üksmeelne arvamine, et need päevad soovitavad ja hää side koduga.

Muu karskustöö on avaldunud õpetajate seletustena parajal kohal kõigil tundidel, eriti loodusteaduses, peetakse seda täiesti kohuseks õpetajaile, eriti soovitav oleks õpetajate eeskujule selle juures; soovitatakse laiendada võitlemist suitsetamise, vandumise ja ropu kõne vastu.

Ettepanekuist edaspidise töö kohta selgub eriti rõomustav üksmeelne seisukoht, et kool võimalikult rohkem tuleb rakendada karskustööks, et see töö peab muutuma ühtlaseks kõlblus-kasvatustööks, karskusmeelsuse ja harjumuste kasvatamiseks, terve elutunde ja mõistliku ajaviite eest hoolitsemiseks; selleks peavad anduma tööle kõik õpetajad ja seda tööd saatma isikliku eeskujuga. Soovitatakse karskustööd õpetajate riides. Tunnistatakse vajadust teha karskustööd täiskasvanute seas. Jättes karskuskasvatustöö eeskätt kooli hoolde, tuleb väljaspoolt tegutseda meetodiliste juhataste ja valmismaterjalide kättetoimetamise ning kirjanduse kättenäitamise sihis; rändava instruktoriga vajadust pooldatakse. Karskustöö vahenditena nähakse näitemänge, pidusid ja hääid kinot. Täisealised ei peaks kunagi andma lastele ega alaealistele joo vastusaineid, kuigi nad ise neid tarvivad.

Uus edusamm karskusõpetuse alal Rootsis.

Teatavasti on karskuskasvatustöö Rootsi koolides võrdlemisi eeskujulikult korraldatud. Säl on ametis koguni riikline karskusnõunik. Hiljuti saadeti kõigile koolivalitsusele alluvaile koolidele ametlik ringkiri, milles jagatakse juhiseid joo vastavate jookide mõju selgitamiseks iga üksiku isiku kui ka ühiskonna elus.

Ringkiri nõuab, et karskusõpetus oleks konkreetne, järjekindel ja objektiivne. Ta olgu erapooletu usu, poliitika — muidugi ka karskuspoliitika suhtes. Õpetaja jälgigu alkoholivastase võitluse käiku ja selgitagu õpilastele täiskarskuse tõelist tähtsust. Sisult olgu karskusõpetus kohandatav erivanuste arenemiastmeile. Nooremale eale tu-

leb kõige päält selgitada alkoholi mõju üksikisikusse, kuna arenenumate juures tuleb päätahelepanu pöörda karskusküsimuse ühiskondlikule poolele.

Karskusõpetust tuleb anda loomulikus ühenduses kõigi õppeainetega. Karskusõpetuse ulatuse määravad vastavalt teiste õppeainete loomulikud piirid: alamal astmel — vastavalt algkooli vanusepiirile — looduslugu ja usuõpetus, kodulugu ja ajalugu; keskmisel astmel — vastavalt jätku kooli ja reaalkooli eale — kodanikuõpetus, bioloogia, tervisõpetus, ajalugu ja ühiskonnaõpetus. Kutsekoolides korraldatakse sama õpetus kutseainetega ja kutsetervishoiuga ühenduses.

Edasi ringkiri nõuab, et õpetajate ettevalmistus oleks kohane karskusõpetuse erinõuete täitmiseks. Karskusõpetuse teostamiseks tuleb muretseda tarvilisel määral käsiraamatuid ja muid õppevahendeid, mida valmistatakse ja soetatakse valitsuse abiga. Kus võetakse tarvitusele uued usuõpetuse, loodusloo, bioloogia, tervisõpetuse, ajaloo ja kodaniku- ning ühiskonnaõpetuse õpiraamatud või vanade raamatute uued trükid, tuleb hoolt kanda, et neis leiaks tarvilisel määral käsitlust karskusküsimus.

Õpetajal tuleb olla õpilastele hääks eeskujuks joovastavate jookide suhtes.

Kohalikud koolivalitsused peavad hoolitsema selle eest, et karskusõpetust õigel viisil käsitataks. Nad peavad ühtlasi hoolitsema karskusõppevahendite muretsemise eest. Koolivalitsuse ja õpetajate koosolekul, eriainetes õpetajate koosolekul ning lastevanemate kogumiste puhul pöördagu tähelepanu ka karskusõpetusele.

Koolitöö järelvalvajad peavad valvama ka karskusõpetuse korraldamise järele koolis. Nad peavad valvama, et muretsetaks karskusõppevahendeid ja et vanemad õppevahendid kõrvaldataks tarvituselt. Kooli raamatukogusse tuleb muretseda karskusküsimuse kohta käivat kirjandust; eriti tähtsad on „Alkoholiküsimuse käsiraamat“ ja „Karskusõpetuse õpiraamat“ õpetajate tarvis. Kõrgem võim ses küsimuses on koolivalitsusel ja ta peab hoolitsema, et karskusõppevahendeid oleks saada.

Sobival juhusel tuleb anda õpetust ka tubaka ja kohvi omadustest ja mõjust, ja nii palju kui võimalik, silmas pidada selle õpetuse korraldamise juures seda, mis ringkirjas on öeldud alkoholi suhtes.

Selle ringkirja alusel on teostatud karskusõpetus kõigis Rootsi koolivalitsusele alluvais koolides.

„Kieltolakilehti“ järgi J. E.

Töö lootusringis.

Elurõõm ja lõbustused.

1. *Pühade lähinemise meeolus.* Mis ootavad eriti lõbusat lapsed pühiks? Jutustavad: kingitusteks mänguasju, pildi- ja juturaamatuid, maiustusi, jõulupuud, külaskäike ja külalisi, ilusat sõitu läbi talvise metsa, maitsevaid sööke-juooke. Õpetaja aitab täiendada loetlust, et oleks hiljem hindamiseks materjali, eriti iseloomulikke lõbustusi.

2. *Tõsise lõbu tundemärgid.* Vastastikkusel arutlusel õpitakse tundma ühe ehk teise „lõbu“ järeldusi nende nautimisel, omale ja teistele. Lõbud, mis jätavad rahuldustunde, halba kaasa ei too: kohased kingitused, jõulupuusära, ilus lumine maastik, annetusi teistele. Näilikud lõbud, mis valesti tarvita-

mise võimaldavad: liigne maiustus, liialtõsine lõbu on terve elurõõmu sarnane. dus söökides, liigne enesearmastus. —

3. *Vanemate inimeste erilised lõbud.* Sõit kiriku, külalised, õlu, viin j. m. Kas on joovastusainel tõsise lõbu tundemärke? Näiteid, kuidas mõjub õlu ja viin. See joovastus ei ole elurõõm, vaid organismi haiglane avaldus.

4. *Kuidas veedame meie pühad, saame terve elurõõmu kui suurima lõbuallika?* Laste arvamisi ja loetlusi, õpetaja selgitav hinnang vastastikkuse mõttevahetuse teel.

5. *Koduseks tööks.* Võrdlevaid pilte häädest ja halbade lõbudest ja jutustavaid kirjutisi oma ja teiste tõsisest lõbust.

P. K.

Noor Kүүros.

Kaheteistkümneaastase poisikesena tuli Kүүros emaga oma vanaisa, Miidia kuninga Astiagese juurde. Persia valjudes, sõjakais elukombeis üleskasvatatud poiss imestas väga, kui nägi miidialaste juures kõik nii ehitud olevat; kuningas ise, kõige suursugusemalt riietatud, oli värvitud ja kandis parukat. Kүүros jooksis rõõmsana ehitud vanakese juurde ja hüüdis: „Oi ema, kui ilus vanaisa mul on!“

„Kumb on siis ilusam, sinu isa või vanaisa?“ küsis naeratades ema.

„Perlaste hulgas“, vastas Kүүros, „on minu isa kõige ilusam; aga miidialaste hulgas on vaevalt ilusamat kui mu vanaisa.“

Kuningale meeldis niisugune vastus; ta tatus poisile rikkalikult ja söögilauas pidi poiss ta kõrval istuma. Siin poiss imestas kuninglikke rooge, millega laud oli kaetud otsast otsani.

„Vanaisa“, hüüdis ta, „sul on palju vaeva, et söönuks saada, kui sa kõigest sööma pead.“

Astiages naeris ja ütles: „Kas ei ole siis parem kui teie juures Persias.“

„Ma ei tea seda,“ vastas Kүүros. „Meie juures saadakse palju kergemini söönuks, meil on leiba ja liha küll. Teil aga, milliseid heitlemisi ja raskusi on teil sellega, enne kui niikaugele jõutakse!“

Vanaisa loaga jagas ta siis söögid teenijate vahel. Igaüks sai midagi, ilma jäi ainult Sakas, kuninga viinakallaja.

„Miks ei saa siis tema midagi?“ küsis kuningas, „ta kallab ju ometi nii osavasti viina.“

„Seda võin mina ka,“ vastas poiss kähku, „ja mina ei joo sul mitte enne poolt karikat tühjaks.“

Selle pääle võttis ta karika, täitis selle viinaga ja ulatas selle aupaklikult kuningale.

„Kuid ma luban sul maitsta veini esimesena,“ ütles vanaisa.

„Selle jätan küll tegemata, selles on mürk.“

„Kuidas sa seda tead?“

„Seda olen ma nüüd alles teil joomapidudel tähele pannud. See oli alles kära. Esiti kisendasid kõik läbisegi, kuid keegi ei mõistnud teise kõnet ega pannud seda tähele. Siis alati laulu. See kõlas nii, et ära tuli põgeneda, kuid lauljad uskusid, et see on kõige ilusam laul. Lõppeks hooplesite teie oma jõuga, kuid tõustes suutsite vaevalt kõndida. Keegi teist ei teadnud enam, kes ja mis teie olete — sina ka mitte, et sa kuningas oled, ja teised, et nad alamad on.“

Seepääle Astiages vaikis ega sundinud väikest viinapõlgajat hiljem kunagi jooma.

V a n a s õ n a : Purjusolemine on oma tehtud hullumeelsus.

(Kogust „Päikese poole“.)

Valikuks mängu.

„Tunnused“.

Üks osavõtjaid lahkub toast, jäädes arvaja. Teised mängijad valivad siis ühe asja, looma, ehituse jne. Siis kutsutakse arvaja tuppa ja see peatub kordamisi ehk segamini üksikute mängijate ees, kes igaüks ühe lausega iseloomustab valitud asja. Kelle lause põhjal arvaja asja õieti määras, jääb uueks arvajaks, kuna endine mängijaks tuleb. Ei õnnestunud aga arvajal lahendus üldse, võib ta kas veel kord arvajaks jääda ehk jälle

mängijate hulka minnes kedagi oma asemele arvajaks paluda.

„Tühikoht“.

Mängijad, peale ühe, seisavad ringis, hoides üksteise kätest kinni, nägudega ringi sisse poole. Üksik hakkab ümber ringi jooksmas ja lööb siis ühele ringisseisjaist käega kergelt õlale, kes siis kohe vastupidiselt lööjale ümber ringi jooksmas hakkab, jättes tühja koha ringisse. Eesmärgiks on mõlemil — pääseda ennem tühjale kohale. Hiljaksjääja hakkab jooksjaks ja nii läheb mäng edasi.

Kroonika.

Õpetajate karskuspäev 28.—30. dets. 1928. a.

Tallinnas, 21. linna algkooli ruumides, Raud 31.

I päev, reedel 28. detsembril.

Üldküsimusi.

1. Avamine ja konstrueerimine.
2. Karskusaate tähtsus Eesti kaasaegse ühiskondlikultuurilise elu seisukohalt. Ref. E. Martinson.
3. Karskuskasvatustöö asend alkoholismivastase võitluse abinõude hulgas. Ref. mag. V. Ernits.
4. Karskuskasvatustöö filosoofilised alused. Ref.
5. Läbirääkimisi.
Lõunavaheaeg.
6. Karskuskasvatustöö seniseid saavutisi Eestis. Ref. J. Elango.
7. Missuguseid seadusandlikke reforme kooli ja hoolekande alal oleks karskuskasvatustöö seisukohalt tarvis? Ref. J. Söödor.
8. Läbirääkimisi.
Tutvumisõhtu teelauas.

II päev, laupäeval 29. detsembril.

Karskusõpetuse küsimusi.

9. Karskusõpetuse praegune seisukord välismail. Ref. P. Kochtitsky.
10. Karskusõpetuse võimalusi alg- ja keskkoolis ühenduses teiste ainetega ja iseseisvalt. Ref. dir. H. Roos.
11. Näitlik karskustund. Dir. H. Roos.
12. Diskussioon teemale: Kas karskuspühade puhul antavad juhuslikud karskustunnid suudavad täita oma otstarvet?
Algatab J. Tõlp.

Lõunavaheaeg.

Noorsoo karskusliikumise küsimusi.

13. Noorsoo isetegeva osavõtu tähtsus, võimalused ja piirid karskuskasvatustöös. Ref. mag. Al. Elango.
14. Diskussioon teemale: Kas ja miks võtavad õpetajad karskusringide tööst lihvajaliult osa. Algatab A. Ploompuu.

III päev, pühapäeval 30. detsembril.

Lootusringide küsimusi.

15. Laste karskusorganisatsioonid välismail. Ref. P. Kochtitsky.
16. Kas ja milleks on lootusringe tarvis? Ref. J. Depman.
17. Õpetaja osa lootusringis. Ref. P. Kochtitsky.
18. Töökorraldus lootusringis. Ref. J. Elango.

19. Lootusringi koosolek. E. Martinson.
20. Läbirääkimisi.
21. Resolutsioonid.
22. Valimised.
23. Töö lõpetamine.

V. noorsoo karskuskongress peetakse 27.—29. dets. k. a. Paide ühiskõnnuasiiumi ruumes. Päevakorras rida referaate karskustööst noorsos, võitlus kino ja sopakirjandusega, karskusringide tegevuse laiendamine j. m.; muusikaliine osa ja omavaheline koosviibimine. Kolmandama päeva õhtupoolikul II noorsoo kõnevõistlus teemil: „Joomakombed, nende osa alkoholismi levinemisel ja nende vastane võitlus“.

Võistluskirjutis noorsoole. E. Noorsoo Karskusliit on väljakuulutanud võistluskirjutise noorsoole teemidele: 1) Ühe noorsooorganisatsiooni ajalugu; 2) Karskusmõtte Eestis ilukirjanduses. Kirjutajate vanaduse ülemäär 20. a. Võistluskirjutiste sisseandmise tähtaeg 15. jaan. 1929. a. Auhindadeks antakse raha ja kirjandust.

„Lootusringi Juhi“ koolidele on tellinud Järva ja Petseri maakoolivalitsused ja Viljandi linnakoolivalitsus.

Nüüdisaja Soomesilla ehitajad. Soome koolides on võrdlemisi laialt õpilaste keskel levinenud järgmine ajavaimule toetuv mäng: Vahetundidel õpilased mängivad „Märja ja Kuiva“. Ühed mängulistest on „märjad“, s. t. salapiirituse parseldajad, teised „kuivad“, s. t. nende püüdjad ja kinnivõtjad. Esimestena kujutatakse eestlasi (virolasi), keda Soomes tuntakse elukutselistena salapiirituse angeldajatena, teistena soomlasi. Mängu motiivid on lainatud Soome tänapäeva elust.

Nõnda ehitab noorpõlv soomesilda ja kasvatab hõimutunnet.

Varalisi abinõusid karskuskasvatustöö korraldamiseks saab E. O. Liit käesoleval õppeaastal riiklistest karskustöö toetussummadest ainult Kr. 200 iga kuu kohta. Selle pisikuga tuleb ülal pidada karskusesekretär, katta reisikulud, kirjastada „Lootusringi Juht“, korraldada laste võistluskirjutis ja arendada igasugune viljakas ja produktiivne töö ja tegevus.

Kõlblusõpetuse käsitlemisel

uute õppekavade nõuete kohaselt pakub õpetajaile kõige rikkalikumat materjali meie parem noorsoo ajakiri

„Noorusmaa“.

„NOORUSMAA“ toob väärtuslikke kirjutisi suurte meeste elust ja tööst, tutvustades oma lugejaile meelivaldaval kujul nende eluvõitlust, kannatusi ja töösaavutusi.

„NOORUSMAA“ sisaldab palju väärtuslikku, huvitavat ja noortekohast lugemismaterjali, tutvustades noori kirjanduse ja kunstiilmaga.

„NOORUSMAA“ jutustused, luuletused ja pildid harivad noorsoo maitset.

„NOORUSMAA“ mitmekesised auhinna ülesanded, loodussõbra nurk, raadio osakond ja „Noorte vald“, kus

noorte oma tööd ilmuvad, pakuvad noorsoole siduvat tegevust ja vaimurikast ajaviidet ning äratavad kõige ükskõiksemaski lapses aktiivsust ja tegutsemishimu ning pakuvad *kõbluslikult kasvatavat tööõõmu*.

„NOORUSMAA“ ilmub kord kuus ja maksab poolaastas 125 s., aastas 250 s. Üksiknumber 25 s. Tellida saab kõigist postiasutisist.

Toimetuse ja talituse:
Tallinna, Rataskaevu 22. Tel. 14-63.

„Noorusmaa“ endisi aastakäike on veel saada ja nende hind on (kergeks kõites):

1926. aastakäik:	I pool . . .	1 kr.
	II pool . . .	2 „
1927. aastakäik:	I pool . . .	2 „
	II pool . . .	2 „

„Lootusringi Juhi“

lahkete lugejate tähelepanu oleme sunnitud juhtima järgmistele asjaoludele:

„LOOTUSRINGI JUHI“ seni ilmunud 3 esimest numbrit saatis talitus maksuta kõigile koolidele, „Kasvatuse“ tellijaile, Õpetajate Karskuskasvatustööliidu liigetele j. t. koolikarskustöö sõpradele. Kuna varalised abinõud väga piiratud, siis ei saa järgmisi numbreid enam maksuta saata.

„LOOTUSRINGI JUHI“ väjaandja loodab, et kõik koolikarskustöö sõbrad sellest seisukorrast aru saavad ja oma lahkete tellimistega ajakirja väljaandmist toetavad.

„LOOTUSRINGI JUHT“ ilmub E. Õ. Liidu väljaandel karskuskasvatustöö häälekandjana 1928./29. õppeaastal 6 numbrit.

„LOOTUSRINGI JUHT“ tahab sisult panna püürõhku karskuskasvatustöö põhimõtteliste küsimuste selgitamisele ja pakkuda õpetajaile ja lootusringide tegelikkudele juhatajatele mitmesuguseid tegevusjuhiseid, kavu, näiteid, teateid ja materjale.

„LOOTUSRINGI JUHI“ kaastõolisteks on meie paremad koolikarskustöö tundjad ja sõbrad.

„LOOTUSRINGI JUHT“ maksab ainult 50 senti aastas, üksiknumber 10 senti. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised. Toimetuse ja talituse aadress: Tallinna, Rataskaevu 22. Telef. 14-63.